

1979-03-01

11.1211-2793-77
1286-203

SKÖTSEL- OCH DISPOSITIONSPLAN FÖR BACKÅKRA NATURRESERVAT

Upprättad i januari 1976 av Skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län. Till underlag för planens upprättande ligger en botanisk inventering utförd av Sam Skällberg på uppdrag av länsstyrelsen 1975. Planen består av tre delar en allmän del, en skötsel- och dispositionsplan för mark samt en dispositions- och åtgärdsplan för friluftsanordningar.

1. ALLMÄN BESKRIVNING SAMT MÅLSÄTTNING FÖR RESERVATETS SKÖTSEL JÄMTE FÖRESKRIFTER

1.1 Allmän beskrivning

1.1.1 Data

Avsatt: Backåkra avsattes som naturreservat den 17 mars 1958 och den 24 maj 1973 (utvidgning efter ägobyte).

Areal: 41 ha

Kommun: Ystad

Läge: Reservatet omfattar fastigheten Hagestad 44:60 samt 4,8 ha av fastigheten Hagestad 44:54 och gränsar till Hagestads naturreservat. Avståndet till Sveriges sydkust är 600 m.

Förvaltare: Skogsvårdsstyrelsen i samråd med markägarna.

1.1.2 Naturförhållanden

Backåkra naturreservat utgöres av gården Backåkra med omgivande betesmarker och är beläget på Kåseberga-Löderupsåsen. Kåsebergaåsen, består till största delen av sandiga isälvsediment, men fläckvis förekommer även lerhaltigt material. Tillsammans med den tidigare

1979-03-01

11.1211-2793-77
1286-203

varierande markanvändningen har detta skapat betingelse för de olika vegetationstyperna inom reservatet. Betesmarken är till vissa delar gammal medan vissa partier har varit uppodlade i relativt sen tid. De södra delarna karaktäriseras av sandgräshed medan de övriga tidigare odlade delarna av reservatet hyser olika typer av torrängsvegetation. Torräng föreligger där det är finkornigt material men om stabila förhållanden råder även på sandiga områden. Gräsheden förekommer på sandiga marker med viss rörlighet i sanden.

1.1.3 Historik

Generalsekreterare Dag Hammarskjöld köpte gården i samband med ett besök på platsen sommaren 1957. Huvudsyftet var att bevara den ursprungliga hedmarken och han hemställde därefter hos länsstyrelsen i Kristianstads län om fridlysning av området, vilket meddelades den 17 mars 1958. Gårdsgruppen omfattar fyra längor runt en kvadratisk, stenlagd gård med vackra träd omkring. Byggnaderna uppfördes på 1840-talet. Hammarskjöld testamenterade egendomen Backåkra med inventarier till Svenska Turistföreningen. Under två månader varje år disponerar Svenska akademien en del av gården. Därutöver användes ett väl tilltaget utrymme för minnen av Dag Hammarskjölds liv och verksamhet.

1.1.4 Föreskrifter enligt länsstyrelsens beslut den 24 maj 1973

1.1.4.1 Föreskrifter rörande förfogandet över naturreservatet

Det är förbjudet

att spränga, schakta eller bedriva täkt i någon form

att uppföra byggnad eller anläggning

att plantera skog samt

att framdraga luftledning.

1979-03-01

11.1211-2793-77
1286-203

1.1.4.2 Föreskrifter gällande allmänheten

Det är förbjudet

att färdas med motorfordon utom på infartsvägen till Backåkra till
särskilt anordnad parkeringsplats

att parkera motorfordon annat än på särskilt anordnad parkeringsplats

att plocka blommor

att gräva

att tälta, campa eller uppställa husvagn

att göra upp eld

att skräpa ned med papper, plast, plåt, glas eller annat avfall samt

att medföra hund eller katt annat än i koppel.

Allmänheten erinras därjämte om att skadegörelse och åverkan är för-
bjuden.

2. SKÖTSELPLAN OCH DISPOSITIONSPÄN FÖR MARK

2.1 Allmän målsättning för mark- och vegetationsvård

Målsättningen för mark- och vegetationsvården skall vara att nuvarande landskapsbild och biologiska karaktär bevaras så att egendomen bibehåller karaktären av betesmark, dock att betestrycket inte får äventyra hedens fortbestånd. Befintlig plantering av skog skall överföras till öppen hedmark. Det angränsande området kring gården skall hävdas som trädgård. De gamla pilarna vid gården inom den östra delen hamlas och vårdas medan marken i övrigt hävdas som öppen mark. Betesmarken skall vara öppen gräshed eller torrhed och betestrycket skall anpassas så att den naturliga floran bevaras.

1979-03-01

11.1211-2793-77
1286-203

2.2 Principer för disposition av mark samt åtgärder av allmän karaktär

2.2.1 Hävd av kulturlandskapet

Bete: Reservatet med undantag av området närmast gården, skall bibehålla karaktären av betesmark genom bete med hästar, kor eller får i sådan utsträckning att karaktären av hed bibehålles men så att hedens fortbestånd icke äventyras.

Stängsel: Stängsel i reservatets gränser och runt tomtmark utgöres av taggtrådsstängsel. Detta bibehålles i reservatets gränser medan stängslet kring tomtmarken utbytes mot stängsel med ekpålar och granplanor.

2.2 Hävd av skogsområdet

Inom reservatet finns endast två mindre tallplanteringar och en granplantering. Visserligen utgör dessa goda viltskydd, men med tanke på landskapsbilden överföres dessa till betesmark.

2.2.3 Tillsyn

Tillsyn av reservatet utföres av Svenska Turistföreningens tillsynsman för Backåkra.

2.2.4 Renhållning

Sophämtning och tömning av latrin skall genom avtal ombesörjas av kommunen. WC finns tillgängligt under tid som gården är öppen.

2.2.5 Jakt och viltvård

2.2.5.1 Jakt bedrivs ej inom reservatet annat än viss jakt på kaniner. Annan jakt får ej förekomma inom området. Skyddet för kaninerna minskar vid föreslagen avveckling av gran- och talldungarna varvid viss decimering sker naturligt. Kaninjakten skall intensifieras om behov föreligger.

1979-03-01

11.1211-2793-77
1286-203

2.2.6 Information

Informationsskyltar är uppsatta vid Backåkra och vid entrén från Hagestadsreservatet. Avgiftsbelagd folder över Backåkra bör utökas med beskrivning av reservatet. Vägvisningsskyltar uppsattes vid avtagsvägarna till Backåkra.

2.3 Detaljbeskrivning och detaljåtgärder

Skötselområde 1

Beskrivning:

F d grustäkt med mycket branta sluttningar. Slänterna är instabila, men bindande gräsvegetation börjar vandra in.

Målsättning:

Fortsatt naturlig växtkolonisation.

Engångsåtgärd:

-

Underhållsåtgärd:

-

Skötselområde 2

Beskrivning:

Betesmark av något varierande ålder på tidigare odlad mark. Området längst österut omfördes till betesmark i slutet av 1960-talet, de

1979-03-01

11.1211-2793-77
1286-203

norra och västra delarna i början av 1950-talet medan området sydost om gården legat som betesmark sedan början av 1930-talet. Vegetationen är genomgående av torrängskaraktär men uppvisar betydande skillnader, främst betingade av den varierande tidpunkten för åkerbrukets upphörande.

Målsättning:

Öppen betesmark med nuvarande karaktär.

Engångsåtgärd:

-

Underhållsåtgärd:

Fortsatt bete med lämplig betesintensitet.

Skötselområde 3

Beskrivning:

Vallodling som betas efter höskörden.

Målsättning:

Fortsatt vall eller, om markägaren så önskar, omförande till permanent betesmark.

Engångsåtgärd:

-

1979-03-01

11.1211-2793-77
1286-203

Underhållsåtgärd:

Vallskörd och/eller bete.

Skötselområde 4

Beskrivning:

12-årig granplantering på sandhed.

Målsättning:

Betesmark.

Engångsåtgärd:

Avveckla granen och ansluta området till övrig betesmark.

Underhållsåtgärd:

Borttagning av invandrande sly påföljande år samt betning.

Skötselområde 5

Beskrivning:

16-årig tallplantering med inslag av björk på sandhed.

Målsättning:

Betesmark.

1979-03-01

11.1211-2793-77
1286-203

Engångsåtgärd:

Avveckling av tallen och björken och anslutning av området till övrig betesmark. Breddning av väg för att förbättra mötesmöjligheterna samt iordningställande av enkel fickparkering.

Underhållsåtgärd:

Avverkning av stubbskott varje år under ca 3 års tid. Området skall betas.

Skötselområde 6

Beskrivning:

Backåkragårdens byggnader med tomt och parkeringsplats.

Målsättning:

Sköts som tomtområde och parkeringsplats.

Engångsåtgärd:

Utökning av parkeringsplatsen 20 m norrut samt utbyte av taggtrådsstängslet mot trästängsel.

Underhållsåtgärd:

-

1979-03-01

11.1211-2793-77
1286-203

Skötselområde 7

Beskrivning:

Hedområde väster om gården med döda och döende tallar samt höga pilar. Marken slås 2 ggr/år genom Svenska Turistföreningens försorg.

Målsättning:

Öppen, obetad mark med hamlade pilar.

Engångsåtgärd:

Avverkning av tallen och hamling av pilarna samt uppsättning av nytt trästängsel.

Underhållsåtgärd:

Röjning av icke önskvärd vegetation utföres vid behov. Slås med maskin genom Svenska Turistföreningens försorg.

Skötselområde 8

Beskrivning:

Betesmark som under en kortare period på 1950-talet var planterad med tall.

Målsättning:

Öppen betesmark med bibehållande av nuvarande karaktär. Konstgödsling bör undvikas.

1979-03-01

11.1211-2793-77
1286-203

Engångsätgärd:

-

Underhållsätgärd:

Fortsatt bete med nuvarande betestryck.

Skötselområde 9

Beskrivning:

Betesmark som ej varit upplöjd så länge ortsbefolkningen kan minnas,
d v s minst 60-70 år.

Målsättning:

Bibehållande av den öppna betesmarken.

Engångsätgärd:

-

Underhållsätgärd:

Fortsatt bete med lämpligt betestryck.

Skötselområde 10

Beskrivning:

Starkt kuperad betesmark av sandgräshedskaraktär. Växttäcket är
inom stora delar ofullständigt slutet och fläckvis förekommer ytor
med bar sand. Den säregna vegetationen, som är beroende av en viss

1979-03-01

11.1211-2793-77
1286-203

rörlighet i underlaget, karaktäriseras främst av stor lavrikedom. (En av förutsättningarna för ett bibehållande av sandgräsheden är en viss rörlighet i sanden varför mindre fläckar utan vegetation är positiva). Meditationsplats av sten finns anlagd inom området. Viss erosion har skett vid meditationsplatsen men förstärkt stensättning har utförts.

Målsättning:

Bibehållande av sandgräsheden och den nuvarande vegetationstäckningen. Erosionen bör inte tillåtas öka. Speciell uppsikt bör hållas på erosionen vid meditationsplatsen.

Engångsåtgärd:

Borttagande av stenar i sandhålan. Eventuellt lätt avfasning av sandhålan brantaste kanter.

Underhållsåtgärd:

Fortsatt betning med nuvarande betestryck. Vid risk för erosions-skador av större omfattning bör tillfälligt stängsel uppsättas.

Skötselområde 11

Beskrivning:

16-årig tallplantering med björkinslag på hedmark.

Målsättning:

Betesmark.

1979-03-01

11.1211-2793-77
1286-203

Engångsåtgärd:

Avverka tallen och anslut området till övrig betesmark.

Underhållsåtgärd:

Stubbskott avverkas varje år under en 3-årsperiod. Området skall betas.

3. DISPOSITIONS- OCH ÅTGÄRDSPLAN RÖRANDE SOCIALA ANORDNINGAR

3.1 Allmänt

Dispositionsplanen för sociala anordningar har upprättats på basis av för reservatet angivet syfte, ordningsföreskrifter samt med hänsynstagande till de natur- och landskapsvärden som finns inom reservatet.

3.2 Friluftsanordningar

3.2.1 Parkeringsplats anordnas inom område 8.

3.2.2 Stig går från parkeringsplatsen genom området till havet över angränsande Hagestads naturreservat. Då hela området är lätt att ströva på är det ej motiverat att anlägga ytterligare stigar.

3.2.3 Stängselgenomgångar skall finnas i stigens stängselkorsar. Stängselgenomgång skall finnas så att vandring kan ske längs åsen.

1979-03-01

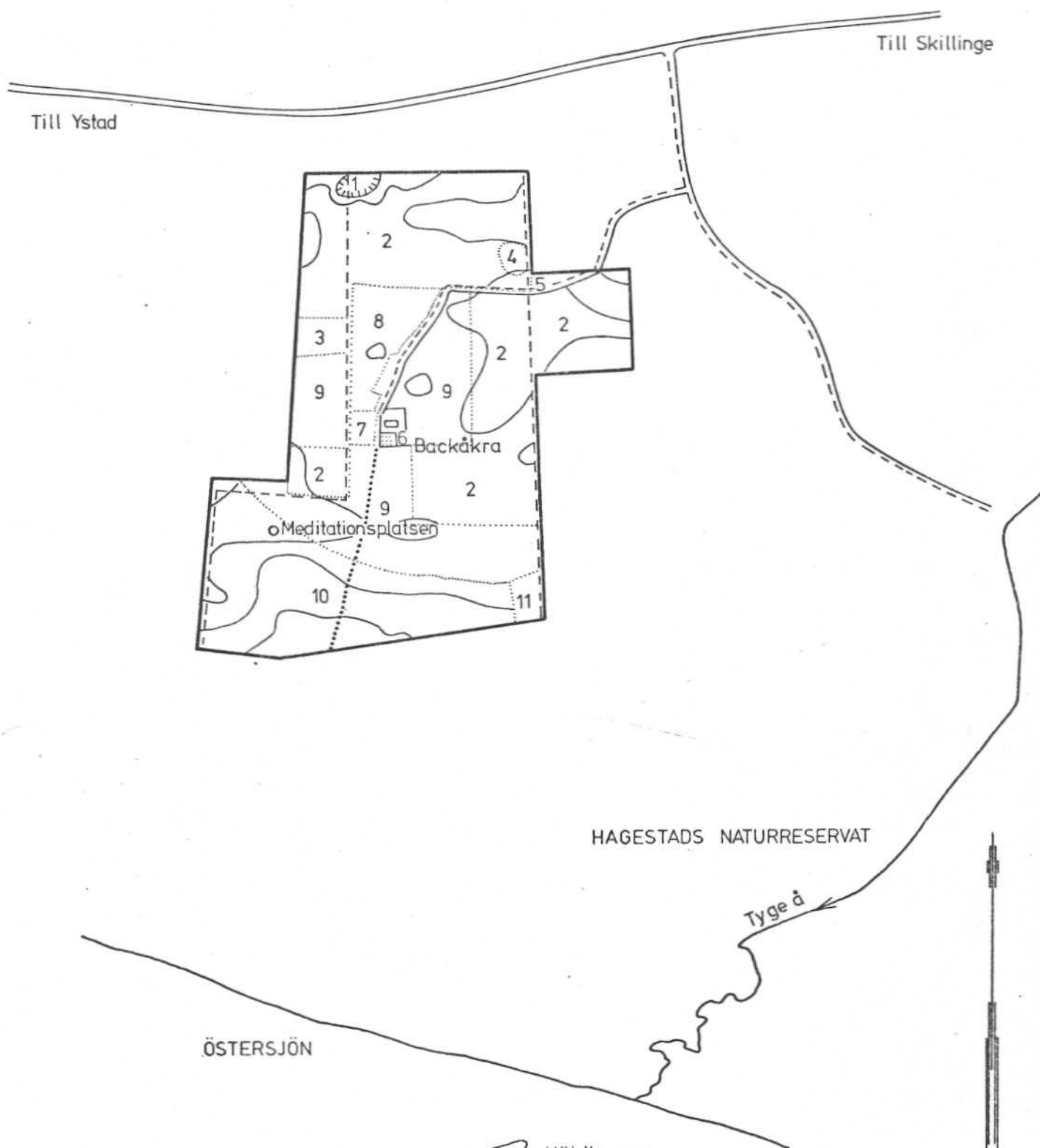
11.1211-2793-77
1286-203

3.3 Information

Utöver de skyltar som uppsatts skall vägvisare finnas till reservatet. Den folder som utdelas vid besök på Backåkra skall utvidgas med information om naturreservatet.

BACKÅKRA NATURRESERVAT

11.1211-2793-77
1286-203

- Höjdkurvor
- Grustag
- Tomtmark
- Skötselområdesgräns
- Fastighetsgräns
- Reservatsgräns
- Stig

Skala 1:10 000